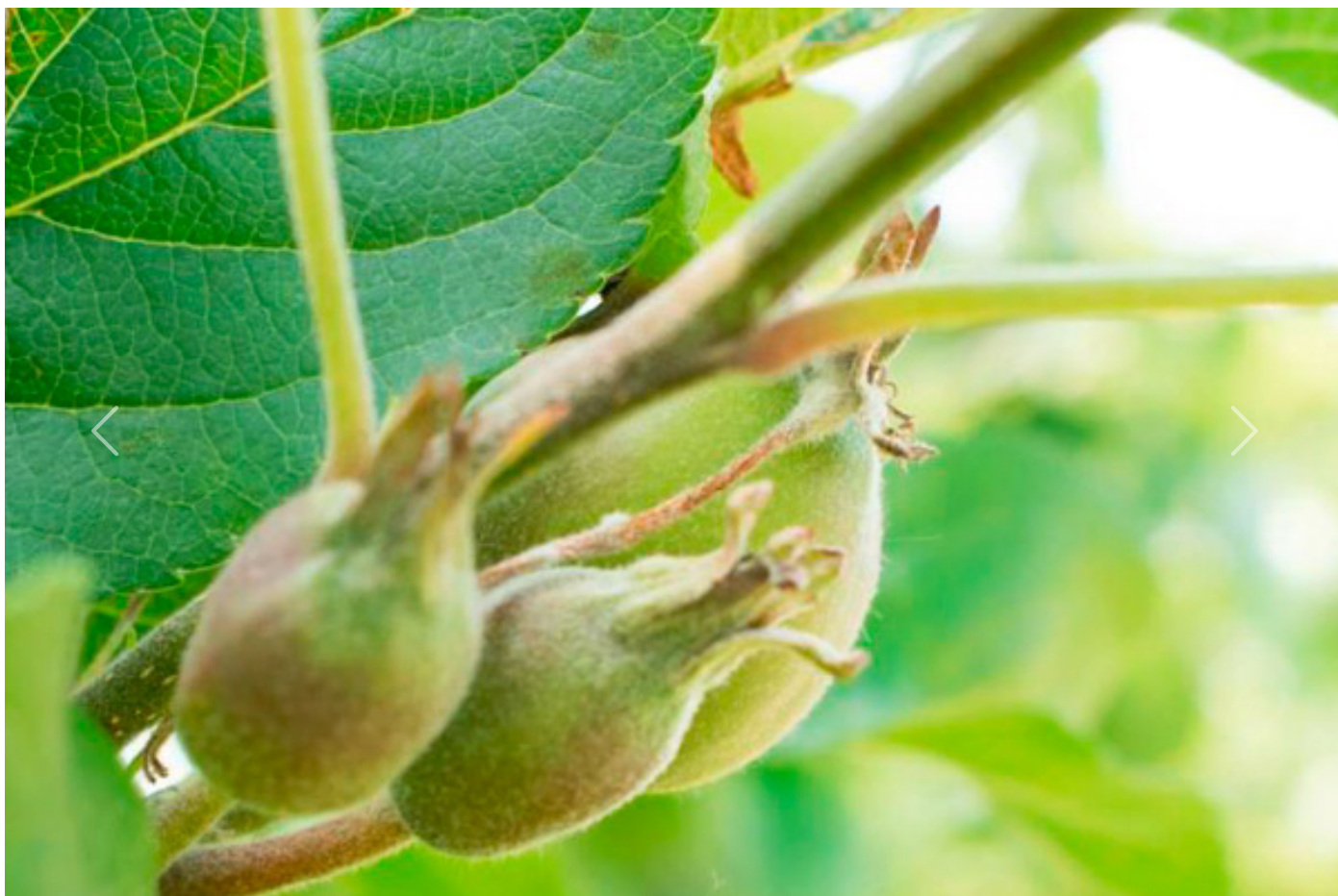

Agrotehničke aktivnosti u voćnjaku u svibnju

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 07.05.2025 *Брой:* 5/2025

U svibnju će agrometeorološke uvjete određivati nestabilno vrijeme, s temperaturama i oborinama bliskim klimatskim normama za taj mjesec. Tijekom mjeseca, u voćnim nasadima koji nisu pogođeni proljetnim mrazovima, odvijat će se formiranje i povećanje plodova.

Prosječna temperatura u svibnju bit će oko i iznad norme, što je između 24 i 25 °C u većini područja, 20-23 °C uz obalu Crnog mora i između 5 i 15 °C u planinskim područjima.

Mjesečna količina oborina bit će prosječna za zemlju i oko te ispod norme, koja za nizine iznosi između 50 i 70 l/m², a u planinskim područjima - između 80 i 100 l/m².

Preko zapadne i središnje Bugarske očekuju se količine bliske klimatskoj normi od 60-90 l/m². Vjerojatnost oborina znatno je manja u istočnoj Bugarskoj, gdje će vrijeme češće biti sunčano i nešto sušnije. Očekivane oborine tamo će biti ispod klimatskih normi – do 35-40 l/m².

Do kraja prve dekade dnevne vrijednosti će doseći 28-33 °C, a na nekim mjestima i do 35 °C, što će ubrzati vegetacijske procese u voćnim kulturama. Bit će mnogo sunčanih sati i oborina poslijepodne, uglavnom preko planina.

Tijekom prve dekade mjeseca, značajne količine oborina past će uglavnom u zapadnoj i središnjoj Bugarskoj. Također je visoka i vjerojatnost tuče. Dnevne temperature bit će između 23-25°C, a preko istočne Bugarske nešto niže – do 20-22°C.

Druga dekada započet će s više sunčanih sati. Temperature će ostati blizu uobičajenih vrijednosti. Vjerojatnost oborina bit će manja u istočnoj Bugarskoj. Dnevne temperature bit će blizu normale za svibanj i kretat će se između 25-29°C, a preko istočne Bugarske – 24-25°C.

Pred kraj druge dekade svibnja očekuje se blagi pad i niže temperature. Atmosfera će ponovno biti nestabilna. Stvorit će se uvjeti za oborine, tuču i grmljavinske nevrijeme, a iznad 2000-2200 m n.m. i za snijeg.

U slučaju oštećenja od tuče, preporučljivo je da se pogođeni usjevi tretiraju pri prvoj prilici fungicidima koji sadrže bakar kako bi se osiguralo brže zacjeljivanje rana i smanjio rizik od sekundarnih infekcija patogenima.

Tijekom prvih dana treće dekade vrijeme će biti nestabilno i ostat će hladno za to razdoblje. Na mnogim mjestima poslijepodne će biti kratkotrajnih pljuskova s grmljavinom. Do kraja razdoblja, oborine će se smanjiti i temperature će porasti, što će dovesti do ubranog razvoja voćnih kultura. Također se očekuje i razdoblje suše, s oborinama na manje mjesta. Dnevne vrijednosti kretat će se između 25-27 °C do 23.-24. svibnja i 35-37 °C pred kraj mjeseca.

U rasadnicima voća

U rasadnicima se prati pravilan razvoj cijepljenih pupova. Po potrebi se provodi novo odstranjivanje izbojaka koji izbijaju iz podloge. Kada postoji opasnost od zarasta, olabave se vezice na podlogama ponovno cijepljenim u proljeće. Obrađuju se sjetvenici, matičnjaci i rasadnici. Po potrebi se biljke u sjetvenicima proređuju.

U voćnjacima

Nakon završetka cvatnje, košnice se premještaju na drugo mjesto – na udaljenost od najmanje 5 km.

U novo zasađenim nasadima breskve s vazastom ili poboljšanom vazastom krošnjom provodi se formirajuća rezidba.

Vodi se računa o pravilnom uspostavljanju i razvoju stabala u novo zasađenim nasadima – okopavanje, odstranjivanje izbojaka, navodnjavanje po potrebi. Stabla u mladim gustim nasadima vežu se na žičanu konstrukciju. Bujne dvogodišnje i trogodišnje grane savijaju se i vežu na žice kako bi se smanjila njihova vegetativna bujnost. U mladim – 2- i 3-godišnjim nasadima, uklanja se dio plodova na vodilici – središnjoj grani. Nastavlja se proređivanje plodova breskve.

Nakon konačnog završetka opadanja plodova, voćnjaci se navodnjavaju. Organska masa od pokrovnih usjeva zaorava se.

Tlo se održava bez korova i rahljenjem redovitim plitkim obradama kultivatorom ili drljačom.

Krajem mjeseca, stabla u rodnoj dobi prihranjuju se s 15-20 kg/jutro amonijevog nitrata ili istom količinom drugog dušičnog gnojiva, nakon čega slijedi plitka obrada tla. U slučaju suše, provodi se navodnjavanje.

Nastavlja se berba ranih sorti trešanja.

U nasadima jagode

Nastavlja se proljetno-ljetnja sadnja hlađenih sadnica jagode. Nakon sadnje primjenjuje se kišno navodnjavanje. Površine zasađene u travnju se plevelju. U višim predjelima, do kraja mjeseca slama se prostire ispod cvjetnih

stapki.

Berba se nastavlja. Kada se plodovi transportiraju na veće udaljenosti, mogu se brati nešto ranije.

U slučaju suše tijekom zrenja plodova, potrebno je kišno ili površinsko (gravitacijsko) navodnjavanje.

U nasadima maline

Provodi se redovita obrada tla. Izbojci nekih sorti vežu se na potpurnu konstrukciju, a za preostale sorte vodi se računa da se ne savijaju u međuredove. Tijekom cvatnje preporučljivo je osigurati dvije pčelinje zajednice na 10 jutara.

U nasadima crnog ribiza

Nastavlja se njega korijenskih ležišta – obrada i navodnjavanje. Uklanjaju se slabi i suvišni bazalni izbojci. U slučaju suše, provodi se obilno navodnjavanje. Započinje se s radovima na organizaciji berbe plodova crnog ribiza.

U nasadima s drugim kulturama

Podloge limuna cijepe se rastućim pupom. Nastavlja se cijepljenje kakija.

Površina tla održava se bez korova i redovito rahljenjem plitkom obradom. Do druge dekade osiguravaju se česta i redovita navodnjavanja.

Nastavlja se sadnja *Actinidia chinensis* na otvorenom. Nakon sadnje provodi se navodnjavanje. Izbojci kivija redovito se vežu na pomoćne potporne grane. Stabiljka se ne smije omotavati oko potporne grane i bočni izbojci na njoj se uklanjaju. Osiguravaju se tri pčelinje zajednice na 10 jutara kivija.